

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (ΔΕΥΤΕΡΟ ΤΜΗΜΑ)
ΤΗΣ 17ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1981 ¹

Regina
κατά Social Security Commissioner,
ex parte Norman Ivor Browning
(αίτηση του High Court of Justice,
Queen's Bench Division, Divisional Court του Λονδίνου
γιά την έκδοση προδικαστικής απόφασεως)

«Σύνταξη λόγω αποχωρήσεως από την υπηρεσία — Έλάχιστη παροχή»

Υπόθεση 22/81

Περίληψη

*Κοινωνική ασφάλιση των διακινουμένων εργαζομένων — Σύνταξη λόγω αποχωρήσεως από την υπηρεσία και θανάτου — Συμπλήρωμα συντάξεως — Έξασφάλιση ενός ελαχίστου εισοδήματος — Έλάχιστη παροχή — Έννοια
(Κανονισμός του Συμβουλίου 1408/71 άρθρο 50)*

Τό άρθρο 50 του κανονισμού 1408/71 έχει την έννοια ότι δέν υπάρχει «έλάχιστη παροχή», παρά μόνο άν ή νομοθεσία του κράτους της κατοικίας προβλέπει ειδική έξασφάλιση, συνισταμένη στό νά έξασφαλίζει στους δικαιούχους παροχών κοινω-

νικής ασφαλίσσεως ένα έλάχιστο εισόδημα, υπερβαίνον τό επίπεδο παροχών, τίς όποιες θά ήδύναντο νά άπαιτήσουν δάσει μόνο των περιόδων ασφαλίσσεως καί των εισφορών τους.

Στήν υπόθεση 22/81

πού έχει ως άντικείμενο αίτηση του High Court of Justice, Queen's Bench Division, Divisional Court του Λονδίνου, πρós τό Δικαστήριό, κατ' έφαρμογή του άρθρου 177 της συνθήκης ΕΟΚ, μέ την όποία ζητείται, στό πλαίσιο της διαφοράς πού έκκρεμεί ενώπιον του αίτούντος δικαστηρίου μεταξύ

1 — Γλώσσα διαδικασίας: ή άγγλική.

REGINA

καί

SOCIAL SECURITY COMMISSIONER, πρώην National Insurance Commissioner, *ex parte*
NORMAN IVOR BROWNING,

ή έκδοση προδικαστικής απόφασεως ως προς την έρμηνεία του άρθρου 50 του κανονισμού του Συμβουλίου 1408/71, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισεως στους μισθωτούς και στις οικογένειές τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα)

συγκείμενο από τους Ο. Due, πρόεδρο τμήματος, P. Pescatore και Α. Χλωρό, δικαστές,

γενικός εισαγγελεύς: Sir Gordon Slynn
γραμματεύς: J. A. Pompe, βοηθός γραμματεύς

έκδίδει την ακόλουθη

ΑΠΟΦΑΣΗ

Περιστατικά

Τά πραγματικά περιστατικά της υποθέσεως, ή εξέλιξη της διαδικασίας και οι παρατηρήσεις, που κατετέθησαν δυνάμει του άρθρου 20 του Πρωτοκόλλου περί του Όργανισμού του Δικαστηρίου της ΕΟΚ, έχουν συνοπτικώς ως εξής:

I — Πραγματικά περιστατικά και έγγραφη διαδικασία

Ό Robert Stanley, Ιρλανδός υπήκοος, υπήχθη, ως μισθωτός, στο Ιρλανδικό σύ-

στημα κοινωνικής ασφάλισης από τον Σεπτέμβριο 1935 μέχρι τις 25 Ιανουαρίου 1955, εν συνεχεία δέ, από της ημερομηνίας αυτής στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης του Ήνωμένου Βασιλείου.

Ο Stanley έγινε 65 ετών στις 8 Μαΐου 1973. Διαμένων στο Ήνωμένο Βασίλειο, υπέβαλε εγκαίρως αίτηση περί συνταξιοδότησεως λόγω αποχωρήσεως από την ύπηρεσία στο Department of Health and Social Security (αγγλικό υπουργείο υγείας και κοινωνικής ασφάλισης).

Με απόφαση της 27ης Μαρτίου 1973, ο αρμόδιος Insurance Officer χορήγησε στον Stanley από 31ης Μαΐου 1973 σύνταξη λόγω αποχωρήσεως, προσδιορισμένη εν αναφορά προς τις ασφαλιστικές περιόδους που είχε συμπληρώσει στο Ήνωμένο Βασίλειο, σύμφωνα με το άρθρο 46 παράγραφος 1 του κανονισμού του Συμβουλίου 1408/71, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στους μισθωτούς και τις οικογένειές τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας (ΕΕ ειδ. έκδ. 05, 001 σ. 73· κωδικοποιημένο κείμενο: ΟJ 1980 C 138, σ. 1). Επί πλέον, ο Stanley έδικαιούτο συντάξεως λόγω αποχωρήσεως εκ μέρους των Ιρλανδικών φορέων κοινωνικής ασφάλισης, υπολογιζομένης επί «pro rata» δάσεως, σύμφωνα με το άρθρο 46 παράγραφος 2 του κανονισμού 1408/71.

Ο Insurance Officer χορήγησε επίσης στον Stanley συμπλήρωμα παροχής, κατ' εφαρμογή του άρθρου 50 του κανονισμού 1408/71, το οποίο, όπως έτροποποιήθη με την πράξη περί των όρων προσχώρησης και προσαρμογών των συνθηκών, της 1ης Ιανουαρίου 1973, (ΟJ 1972 L 73, σ. 14) και την απόφαση του Συμβουλίου της 1ης Ιανουαρίου 1973, περί προσαρμογής των πράξεων των σχετικών με την προσχώρηση νέων Κρατών μελών στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες (ΟJ 1973, L 2, σ. 1) όριζει:

Ο δικαιούχος παροχών, επί του οποίου εφαρμόζεται το παρόν κεφάλαιο, δέν

δύνανται στο κράτος, στο έδαφος του οποίου κατοικεί και κατά την νομοθεσία του οποίου του όφειλεται παροχή, να εισπράξει ποσό παροχών μικρότερο από την ελάχιστη παροχή που όρίζεται από την εν λόγω νομοθεσία για περίοδο ασφαλίσεως ή κατοικίας ίση με τό σύνολο των περιόδων που έλήφθησαν υπ' όψη για την έκκαθάριση σύμφωνα με τις διατάξεις των προηγούμενων άρθρων. Ο αρμόδιος φορέας του κράτους αυτού του καταβάλλει, ένδεχομένης, καθ' όλη την διάρκεια κατοικίας στο έδαφος του κράτους αυτού, συμπλήρωμα ίσο με την διαφορά μεταξύ του ποσού των παροχών που όφείλονται δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου και του ποσού της ελαχίστης παροχής.

Τό ποσό του συμπληρώματος που έχορηγήθη στον Stanley άντεπροσάπευε την διαφορά μεταξύ, άφ' ενός, του θεωρητικού ποσού της συντάξεως την οποία θά ήδύνατο να ζητήσει, σύμφωνα με τό άρθρο 46 παράγραφος 2 στοιχείο α του κανονισμού 1408/71, άν όλες οι περίοδοι ασφαλίσεως που είχε συμπληρώσει στην Ίρλανδία και στο Ήνωμένο Βασίλειο είχαν συμπληρωθεί στο τελευταίο κράτος και, άφ' έτέρου, του συνολικού ποσού των συντάξεων που του είχαν χορηγήσει τό Ήνωμένο Βασίλειο και ή Ίρλανδία.

Με απόφαση της 27ης Ιανουαρίου 1977, ο Insurance Officer άνεθεώρησε, από 6ης Ιανουαρίου 1977, τό ποσό της συντάξεως λόγω αποχωρήσεως, τό οποίο είχε προηγουμένως χορηγήσει στον Stanley· ειδικότερα απέφασε να μή του καταβάλλεται πλέον τό δάσει του άρθρου 50 του κανονισμού 1408/71 συμπλήρωμα παροχής.

Άφου τό τοπικό δικαστήριο του Worthing απέρριψε ένστασή του, ο Stanley ήσκησε προσφυγή ένώπιον του Social Security Commissioner, πρώην National Insurance Commissioner. Με απόφαση της 13ης Σεπτεμβρίου 1979, ο τελευταίος απέφασε την διατήρηση της άρχικης απόφάσεως του

Insurance Officer, με την οποία είχε χορηγηθεί στον Stanley τό συμπλήρωμα παροχής που προβλέπεται στο άρθρο 50 του κανονισμού 1408/71.

Ο Insurance Officer προσέφυγε κατά της απόφασης αυτής, στις 19 Δεκεμβρίου 1979, ενώπιον του High Court of Justice, Queen's Bench Division, Divisional Court. Μέ την προσφυγή του εξήτησε την ακύρωση της απόφασης του Commissioner, για τόν λόγο ότι ή νομοθεσία του Ήνωμένου Βασιλείου δέν προβλέπει «ελάχιστη παροχή» καί, συνεπώς, ούτε συμπλήρωμα, καταβλητέο δάσει του άρθρου 50 του κανονισμού 1408/71.

Τό High Court of Justice, Queen's Bench Division, Divisional Court, με διάταξη της 18ης Δεκεμβρίου 1980, απέφασε, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της συνθήκης ΕΟΚ, νά αναβάλλει τήν έκδοση όριστικής απόφασης μέχρις ότου τό Δικαστήριο αποφανθεί προδικαστικά επί των ακολούθων έρωτημάτων:

«1. Υπάρχει ελάχιστη παροχή κατά τήν έννοια του άρθρου 50 του κανονισμού του Συμβουλίου (ΕΟΚ) 1408/71 στήν περίπτωση που ή νομοθεσία ενός Κράτους μέλους εξαρτά τό δικαίωμα πρός κατ' αποκοπή παροχή λόγω αποχωρήσεως από τήν υπηρεσία από τόν έτήσιο μέσο όρο των έβδομαδιαίων κατ' αποκοπή εισφορών, — μέσος όρος που είναι τουλάχιστον 50 — που έχουν καταβληθεί ή πιστωθεί υπέρ του αιτούντος, κατά τήν περίοδο από τήν έναρξη της ασφαλίσεως του μέχρι τήν συμπλήρωση ήλικίας συνταξιοδοτήσεως καί, άν ή προϋπόθεση αυτή δέν πληροῦνται, ό έτήσιος όμως μέσος όρος δέν είναι μικρότερος από 13, προβλέπει μειωμένο ποσό παροχής λόγω αποχωρήσεως, που καθορίζεται αποκλειστικά έν αναφορά πρός τό μέσο όρο των εισφορών του αιτούντος για τήν περίοδο αυτή;

2. "Αν ή απάντηση στό έρώτημα 1 είναι καταφατική, αποτελεί ή ελάχιστη παροχή:

α) τό κατώτατο όριο παροχής, που δύναται νά καταβληθεί στον ασφαλισμένο, κατά τήν νομοθεσία του έν λόγω κράτους, όταν δηλ. ό μέσος όρος εισφορών είναι 13·

β) τό ποσό που θά κατεβάλετο στον αιτούντα, κατά τήν νομοθεσία του έν λόγω κράτους, άν ληφθούν υπ' όψη όλες οι ασφαλιστικές περίοδοι που συνεπληρώθηκαν κατά τις νομοθεσίες όλων των Κρατών μελών στις όποιες έχει υπαχθεί αυτός, ή

γ) κάποιο άλλο (καί άν ναι, ποιό) ποσό;»

Η διάταξη του High Court of Justice έπρωτοκολλήθη στή γραμματεία του Δικαστηρίου στις 5 Φεβρουαρίου 1981.

Σύμφωνα με τό άρθρο 20 του Πρωτοκόλλου περί του Όργανισμού του Δικαστηρίου της ΕΟΚ, γραπτές παρατηρήσεις κατέθεσαν στις 27 Μαρτίου 1981 ή Έπιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τόν John Forman, μέλος της νομικής της υπηρεσίας, στις 24 Άπριλίου ό Insurance Officer, Norman Ivor Browning, προσφεύγων στήν κυρία δίκη, εκπροσωπούμενος από τόν David N. R. Latham, Barrister του Middle Temple, επικουρούμενος από τήν Anne Brenda Farthing, Senior Legal Assistant στο Department of Health and Social Security, καί τήν ίδια ήμερομηνία, δηλαδή στις 24 Άπριλίου 1981, ό Robert Stanley, καδ' ού στήν κυρία δίκη, εκπροσωπούμενος από τόν Richard J. B. Drabble, Barrister του Inner Temple, επικουρούμενο από τούς W. J. Brarier & Forsyth, Solicitors.

Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητού δικαστού καί μετ' άκρόαση του γενικού εισαγγελέως, τό Δικαστήριο απέφασε τήν έναρξη της προφορικής διαδικασίας χωρίς προηγουμένη διεξαγωγή αποδείξεων. Έκάλεσε πάτως τήν Έπιτροπή νά διευκρινίσει γρα-

πτως, σέ τί συνίστανται οί «ελάχιστες παροχές», κατά την έννοια του άρθρου 50 του κανονισμού 1408/71, πού προβλέπονται από όρισμένες έθνικές νομοθεσίες. Η Έπιτροπή συνεμορφώθη πρός την πρόσκληση αυτή έντός της ταχθείσης προθεσμίας.

Μέ διάταξη της 1ης Ιουλίου 1981, τό Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 95 παράγραφοι 1 καί 2 του κανονισμού διαδικασίας, απέφασε νά αναθέσει την υπόθεση στό δεύτερο τμήμα.

II — Γραπτές παρατηρήσεις πού κατετέθησαν ενώπιον του Δικαστηρίου

Ο *Insurance Officer, Norman Ivor Browning*, προσφεύγων στην κυρία δίκη, θεωρεί ότι, στό πρώτο έρώτημα πού υπέβαλε τό High Court of Justice άρμόζει άρνητική άπάντηση καί, συνεπώς, παρέλκει ή άπάντηση στό δεύτερο.

α) Τό δικαίωμα συντάξεως λόγω άποχωρήσεως έρυθμίζετο, κατά τό 1973, από τό άρθρο 30 του National Insurance Act του 1965 καί από τά διατάγματα εφαρμογής του νόμου αυτού. Έξηρτάτο από την προϋπόθεση ότι ό ενδιαφερόμενος είχε καταβάλει τουλάχιστο 156 κατ' άποκοπή εισφορές, καταβλητέες έβδομαδιαίως, κατά την περίοδο από της ύπαγωγής του στό σύστημα κοινωνικής ασφαλίσσεως μέχρι της ήμερομηνίας κατά την όποία έφθασε σέ ήλικία συνταξιοδοτήσεως, ό δέ έτήσιος μέσος όρος των καταβληθεισών ή των πιστωθεισών εισφορών δέν ήδύνατο νά είναι κατώτερος των 50. Δεδομένου ότι ό ασφαλισμένος δέν πληρούσε την διπλή αυτή προϋπόθεση εισφορών, δέν είχε κατ' άρχήν δικαίωμα συντάξεως λόγω άποχωρήσεως από την ύπηρεσία· πάντως, οί National Insurance (Widows Benefit and Retirement Pensions) Regulations (διατάγματα περί κρατικού συστήματος κοινωνικής ασφαλίσσεως, παροχών στίς χήρες καί συντάξεως λόγω άποχωρήσεως) του 1972

προέβλεπαν μειωμένη σύνταξη ύπέρ του ασφαλισμένου, ό όποιος είχε καταβάλει άνω των 156 εισφορών, του όποιου όμως ό έτήσιος μέσος όρος των καταβληθεισών ή πιστωθεισών εισφορών ήταν ίσος ή άνωτερος των 13 καί κατώτερος των 50.

Πέραν αυτής «της κατ' άποκοπή» συντάξεως, ό νόμος είχε έπίσης προβλέψει αύξημένη σύνταξη, την «προοδευτική παροχή», ή όποία άποτελούσε στοιχειώδη μορφή συνδέσμου μέ τά επαγγελματικά εισοδήματα.

Η βρετανική νομοθεσία δέν περιέλαβε ελάχιστη σύνταξη. Τό ύψος της κατ' άποκοπή παροχής είχε έξ ολοκλήρου έξαρτηθεί από την σύγκριση μεταξύ του άριθμού των καταβληθεισών εισφορών καί της διάρκειας της ασφαλίσσεως· ειδικότερα, δέν είχε προβλεφθεί ελάχιστη παροχή, βασισμένη στην διάρκεια κατοικίας, στην διάρκεια ασφαλίσσεως ή σέ όρισμένο άριθμό εισφορών.

6) Η άποψη κατά την όποία ό δικαιούχος παροχών πού κατοικεί στό Ηνωμένο Βασίλειο δικαιούται, δυνάμει του άρθρου 50 του κανονισμού 1408/71, συμπληρώματος πού του έξασφαλίζει την καταβολή παροχής ύπολογιζομένης σύμφωνα μέ τό άρθρο 46 παράγραφος 2 στοιχείο α του κανονισμού, προέρχεται από έσφαλμένη έρμηνεία της έννοίας «ελάχιστη παροχή»: έξομοιώνει την «ελάχιστη παροχή», κατά την έννοια του άρθρου 50, πρός τό «θεωρητικό ποσό της παροχής», πού αναφέρεται στό άρθρο 46 παράγραφος 2 στοιχείο α. Αυτή όμως ή έρμηνεία δέν άνταποκρίνεται ούτε στην διατύπωση του άρθρου 50 ούτε στον άντικειμενικό του σκοπό, έχει δέ άπορριφθεί από τό Δικαστήριο μέ την άπόφασή του της 30ης Νοεμβρίου 1977 (υπόθεση 64/77, Torri, ECR σ. 2299).

Τό πεδίο του άρθρου 50 του κανονισμού 1408/71 είναι περιορισμένο: πρέπει νά εφαρμόζεται μόνον από τούς φορείς των Κρατών μελών πού προβλέπουν ένα ελάχιστο ποσό γιά τίς έν λόγω παροχές· τό συμπλήρωμα έχει ως σκοπό νά έξασφαλίζει

όπως, στά Κράτη μέλη πού προβλέπουν μιά τέτοια ελάχιστη παροχή, ό διακινούμενος εργαζόμενος λαμβάνει τουλάχιστο αυτήν τήν ελάχιστη σύνταξη, όταν πληροῦνται όρισμένες προϋποθέσεις ως πρός τήν διάρκεια ασφαλίσσεως ή κατοικίας.

Δέν ὑπάρχει σημαντική διαφορά μεταξύ τῆς διαφορᾶς στήν κυρία δίκη καί τῆς ὑποθέσεως Torri, στήν όποία τό Δικαστήριο ἔκρινε ότι τό ἄρθρο 50 ἔχει ἐφαρμογή μόνο στίς περιπτώσεις όπου ἡ νομοθεσία τοῦ Κράτους μέλους, στό ἔδαφος τοῦ όποίου κατοικεῖ ό εργαζόμενος προβλέπει ελάχιστη σύνταξη. Ἡ νομοθεσία τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου προβλέπει σύνταξη, τῆς όποίας τό ὕψος προκύπτει ἀπό τήν σύγκριση μεταξύ τῆς ἐνεργοῦ ὑπηρεσίας τοῦ εργαζόμενου καί τοῦ ἀριθμοῦ τῶν εἰσφορῶν τίς όποιες κατέβαλε κατά τήν περίοδο αὐτή· καμμία διάταξη δέν προβλέπει ποσό συντάξεως καταβλητέο ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀριθμοῦ καί τοῦ μέσου ὁρου τῶν καταβληθεισῶν εἰσφορῶν, τῆς διαρκείας ασφαλίσσεως καί τῆς διαρκείας κατοικίας. Ἡ κατάσταση ποικίλλει ἀπό τόν ἕνα αἰτοῦντα στόν ἄλλο, ἀναλόγως τοῦ τρόπου κατά τόν όποῖον ἡσφαλίσθη προσωπικῶς, ὅπως ἦταν ἡ περίπτωση στήν ὑπόθεση Torri. Ἡ ελάχιστη παροχή δέν δύναται νά ποικίλλει μεταξύ τοῦ μηδενός καί τῆς μεγίστης κατ' ἀποκοπὴν συντάξεως, πού καταβάλλεται γιά ἕνα μέσο ὅρο 50 εἰσφορῶν.

γ) Ἐξ ἄλλου, ό κανονισμός 1408/71 ἀπαιτεῖ τήν κατά τό ἄρθρο 96 κοινοποίηση καί δημοσίευση τῶν Κρατῶν μελῶν, στίς όποιες ἀναφέρονται οἱ κατώτατες παροχές τοῦ ἄρθρου 50. Μιά τέτοια δήλωση προϋποθέτει τήν ὑπαρξή ἐπιπέδου παροχῶν εὐκόλως προσδιοριζόμενου, δηλαδή τήν «ἐλάχιστη παροχή», καί δέν εἶναι προσήκουσα, ἂν τό ἄρθρο 50 ἐπιδιώκει νά ἐσφαλίζει τήν καταβολή παροχῆς ἀναλόγως

τοῦ διαπιστευμένου μέσου ὁρου εἰσφορῶν τοῦ ἐνδιαφερομένου, τῆς ἀμοιβῆς ἢ ἄλλων παρομοίων μεταβλητῶν στοιχείων. Ἡ ἔννοια τῆς «ἐλάχιστης παροχῆς» πρέπει νά ὀρίζεται ἐν ἀναφορᾷ πρός τό ἐσωτερικό δίκαιο· ἂν ἐπρόκειτο περί παροχῆς προσδιοριστέας μέ τήν ἐφαρμογή τοῦ «θεωρητικοῦ ποσοῦ τῆς παροχῆς» τοῦ ἄρθρου 46 παράγραφος 2, στοιχείο α τοῦ κανονισμοῦ, ἡ παροχή δέν θά ἠδύνατο νά ἀποτελεῖ «ἐλάχιστη παροχή» δυναμένη νά κοινοποιηθεῖ σύμφωνα μέ τά ἄρθρα 5 καί 96.

«Ἐλάχιστη παροχή», κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 50, ὑπάρχει μόνον όταν ἡ νομοθεσία τοῦ Κράτους μέλους προβλέπει σαφῶς ἕνα τέτοιο κατώτατο ὅριο, οἱ δέ ἐνδεχόμενες προϋποθέσεις, στίς όποιες ὑπόκειται ἡ ἔκκαθάριση τοῦ κατωτάτου αὐτοῦ ὁρίου, ἐξαρτῶνται μόνο ἀπό τήν διάρκεια κατοικίας ἢ ασφαλίσσεως. Αὐτό συμβαίνει στά Κράτη μέλη (Γαλλία, Ἰταλία, Λουξεμβούργο), τῶν όποίων ἡ νομοθεσία προέβλεπε τήν ἐποχή ἐκείνη ἕνα «κατώτατο ὅριο», ἀνάλογο μέ ἐκεῖνο ἐπὶ τοῦ όποίου ἔπρεπε νά ἐφαρμόζεται τό ἄρθρο 50 καί τά όποία ἔκαναν δηλώσεις δάσει τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ κανονισμοῦ.

Ὅπως προκύπτει ἀπό τήν τροποποίηση τῆς ἀναθεωρημένης δηλώσεως τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου, πού προβλέπεται στό ἄρθρο 5 τοῦ κανονισμοῦ 1408/71 (Οἱ 1977 Κ 89, σ. 2), ἡ βρετανική νομοθεσία δέν προβλέπει ελάχιστη παροχή, κατά τήν ἔννοια τοῦ ἄρθρου 50.

Ὁ Robert Stanley, καθ' οὗ στήν κυρία δίκη, θεωρεῖ ότι ἡ κατά τό ἄρθρο 50 τοῦ κανονισμοῦ 1408/71 ἔννοια «ἐλάχιστη παροχή» σημαίνει τό χαμηλότερο καταβλητέο δάσει τῆς ἐφαρμοστέας νομοθεσίας ποσό — ἐφ' ὅσον ὑπάρχει τέτοιο ποσό — γιά ὁλόκληρη

τὴν περίοδο· «ἐλαχίστη παροχή» ὑπάρχει ὅταν ἡ νομοθεσία Κράτους μέλους καθιστᾷ δυνατό τὸν ἀκριβῆ προσδιορισμὸ τοῦ ἐλαχίστου ποσοῦ τῆς καταβλητέας παροχῆς, μὲ μόνη ἀναφορά στὴν διάρκεια τῶν περιόδων ἀσφαλίσεως πού πρέπει νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψη καὶ ὄχι στὰ προσωπικά στοιχεία τοῦ αἰτοῦντος, ὅπως τὸ ποσό τῶν ἐπαγγελματικῶν του ἐσόδων. Ὁ θεμελιώδης σκοπὸς τοῦ βρετανικοῦ κατ' ἀποκοπὴ συστήματος εἶναι νὰ ἐξασφαλίζεται στὸν αἰτοῦντα, ὁ ὁποῖος εἶναι ἀσφαλισμένος γιὰ ὅλη τὴν διάρκεια τῆς ἐνεργοῦ ὑπηρεσίας του, δικαίωμα κατ' ἀποκοπὴ συντάξεως, τῆς ὁποίας τὸ ποσό δὲν ποικίλλει ἀναλόγως τῶν ἐπαγγελματικῶν του ἐσόδων: μιὰ τέτοια σύνταξη ἀποτελεῖ τὴν ἐλαχίστη σύνταξη, πού καθορίζεται ἀπὸ τὴν βρετανικὴ νομοθεσία γιὰ ἓνα ἐργαζόμενο, ὁ ὁποῖος ἤσκησε μισθωτὴ δραστηριότητα ἐντὸς τῆς Κοινότητος καθ' ὅλην τὴν διάρκεια τοῦ ἐπαγγελματικοῦ του βίου.

α) Δεδομένου ὅτι πρόκειται περὶ τοῦ τρόπου ἐφαρμογῆς τοῦ κανονισμοῦ 1408/71 στὸ βρετανικὸ κατ' ἀποκοπὴ σύστημα, πρέπει νὰ μὴ λησμονεῖται ὅτι οἱ βρετανικὲς ἀρχὲς ὑποχρεοῦνται νὰ ἐξετάζουν ἂν ἔχουν καταβληθεῖ κατ' ἀποκοπὴ εἰσφορὲς γιὰ ὅλη τὴν διάρκεια τῶν «περιόδων ἀσφαλίσεως», πού ἔχουν συμπληρωθεῖ σὲ Κράτη μέλη ἐκτὸς τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου: οἱ δυσκολίες πού ἀνέκυψαν στὴν κυρία δίκη προέρχονται κατ' οὐσίαν ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι δὲν ἔγινε ἀντιληπτὸ ὅτι ἡ ἐξέταση τοῦ ἀριθμοῦ τῶν καταβληθεισῶν κατ' ἀποκοπὴ εἰσφορῶν ἰσοδυναμεῖ μὲ τὴν ἐξέταση τῆς διάρκειας τῆς συμπληρωθείσης περιόδου ἀσφαλίσεως.

6) Τὸ ἄρθρο 50 τοῦ κανονισμοῦ 1408/71 πρέπει συνεπῶς νὰ ἐρμηνευθεῖ ὑπὸ τὴν ἔννοια ὅτι προϋποθέτει τὴν καταβολὴ κατ' ἀποκοπὴν εἰσφορῶν, καθ' ὅλην τὴν διάρκεια τῶν περιόδων πού λαμβάνονται ὑπ'

ὄψη γιὰ τὴν κατὰ τὶς διατάξεις τῶν προηγούμενων ἄρθρων ἐκκαθάριση. Ἡ βρετανικὴ νομοθεσία καθορίζει ἐλαχίστη παροχὴ γιὰ περίοδο ἀσφαλίσεως συγκεκριμένης διάρκειας, ἂν γίνεῖ δεκτὸ ὅτι ἔχουν καταβληθεῖ κατ' ἀποκοπὴν εἰσφορὲς καθ' ὅλην τὴν ἐν λόγω περίοδο ἀσφαλίσεως· δὲν ἀπαιτεῖται καὶ ἡ ἐξέταση προσωπικῶν στοιχείων τοῦ αἰτοῦντος.

γ) Ἡ ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως Torri ἀπόφαση τοῦ Δικαστηρίου δὲν ἀντιβαίνει καθόλου στὸ ἄρθρο 50 τοῦ κανονισμοῦ 1408/71, κατὰ τὸ ὁποῖο ὑφίσταται ἐλαχίστη σύνταξη, ὅταν τὸ ποσό τῆς ὀφειλομένης συντάξεως δύναται νὰ προσδιορισθεῖ ἐν ἀναφορᾷ ἀποκλειστικῶς πρὸς τὴν διάρκεια τῶν περιόδων ἀσφαλίσεως.

δ) Ἄν ὑποτεθεῖ ὅτι τὸ ἄρθρο 50 τοῦ κανονισμοῦ 1408/71 πρέπει νὰ ἐρμηνευθεῖ ἀφοῦ ληφθεῖ ὑπ' ὄψη ὁ κοινωνικὸς σκοπὸς τῶν νομοθεσιῶν ἄλλων Κρατῶν μελῶν, πού ὑποτίθεται ὅτι ἐπιδιώκουν τὴν ἐξασφάλιση κατωτάτου ὁρίου εἰσοδήματος, πρέπει νὰ παρατηρηθεῖ ὅτι ἡ ὀφειλομένη δάσκει τῆς βρετανικῆς νομοθεσίας κατ' ἀποκοπὴ σύνταξη παρουσιάζει ὅλα τὰ οὐσιώδη χαρακτηριστικὰ μιᾶς ἐλαχίστης συντάξεως, ὑπὸ εὐρεία ἔννοια. Κατὰ τὸ μέτρο πού τὸ πρό τοῦ 1975 βρετανικὸ σύστημα προέβλεπε ἀφ' ἐνός μὲν ἐλαχίστη κατ' ἀποκοπὴν σύνταξη, καταβλητέα ἐφ' ὅσον ὁ αἰτῶν εἶχε ἀσφαλισθεῖ γιὰ ὅλη τὴν ἐνεργὸ ὑπηρεσία του, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἓνα στοιχείο συνδέσμου μὲ τὰ ἐπαγγελματικὰ ἔσοδα, δὲν εἶναι καθόλου δύσκολο νὰ ὁριστεῖ ἡ σύνταξη αὐτὴ ὡς ἡ ἐλαχίστη σύνταξη, στὴν ὁποία ἀναφέρεται τὸ ἄρθρο 50· οἱ διαφορὲς μεταξύ τῆς πρὸ τοῦ 1975 βρετανικῆς καταστάσεως καὶ τῆς ὑποθετικῆς καταστάσεως, κατὰ τὴν ὁποία δὲν ὑπάρχει πράγματι στοιχεῖο συνδέσμου μὲ τὰ ἐπαγγελματικὰ εἰσοδήματα καὶ τὸ δικαίωμα κατ' ἀποκοπὴν συντάξεως εἶναι συνάρτηση ἐνός ἐτησίου μέσου ὄρου καταβληθεισῶν ἢ πιστωθεισῶν κατ' ἀπο-

κοπή εισφορών, δέν αποτελοῦν θεμελιώδεις διαφορές.

ε) Τό νέο βρετανικό σύστημα συνταξιοδοτήσεως, πού πηγάζει ἀπό τόν Social Security Act καί ἀπό τόν Social Security pensions Act τοῦ 1975, παρὰ τήν ἀλλαγὴ στήν ὁρολογία, ἐπιδίδκει σαφῶς ὅπως κάθε συνταξιούχος, ὁ ὁποῖος ἔχει ἀσφαλισθεῖ στό Ἑνωμένο Βασίλειο καθ' ὅλη τήν ἐνεργό του ὑπηρεσία, δικαιούται «δασικῆς συντάξεως»· ἐπὶ πλέον, τὸ ζήτημα ἂν κάποιος αἰτῶν δικαιούται δασικῆς κατ' ἀποκοπὴν συντάξεως, δύναται νά λυθεῖ ἀποκλειστικῶς ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τήν διάρκειαν τῶν περιόδων ἀσφαλίσεως, πού ἔχουν συμπληρωθεῖ, ἀκριδῶς ὅπως τὸ ζήτημα τοῦ καθορισμοῦ τοῦ ποσοῦ τῆς δασικῆς συντάξεως, ἡ ὁποία ὀφείλεται στήν περίπτωσιν ὅπου ὁ αἰτῶν συγκεντρώνει ἀνεπαρκὴ ἀριθμὸ «ἐνεργῶν ἐτῶν», γιὰ νά δικαιούται τοῦ ἀκεραίου κατ' ἀποκοπὴν ποσοῦ. Ἐξ ἄλλου, τὸ ποσὸ τῆς «συμπληρωματικῆς συντάξεως» δέν δύναται νά προσδιορισθεῖ παρὰ ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸ πραγματικὸ ποσὸ τῶν ἐπαγγελματικῶν ἐσόδων, πού εἰσέπραξε ὁ αἰτῶν. Δέν εἶναι, ἐπομένως, καθόλου δύσκολο νά ὁρισθεῖ ἡ «δασικὴ σύνταξη» ὡς ἡ «ἐλαχίστη σύνταξη», κατὰ τὴν ἔννοια τοῦ ἀρθροῦ 50 τοῦ κανονισμοῦ 1408/71, εἶναι δὲ παράλογος ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι δέν ὑπῆρχε «ἐλαχίστη σύνταξη» πρὸ τοῦ 1975, γιὰ τὸν μοναδικὸ λόγον ὅτι μόνον ἡ κατ' ἀποκοπὴν σύνταξη προεβλέπετο τότε, ἀποκλειομένης κάθε συμπληρωματικῆς συντάξεως.

Ἡ Ἐπιτροπὴ παρατηρεῖ ὅτι τὸ ἐρώτημα πού ὑπεβλήθη στό Δικαστήριον συνίσταται στό ἂν, ἐν ὧσιν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἀρθροῦ 50 τοῦ κανονισμοῦ 1408/71, ὑπάρχει «ἐλαχίστη παροχὴ» δυνάμει τῆς βρετανικῆς νομοθεσίας περὶ κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως καί, ἂν ναι, πῶς πρέπει νά ὑπολογίζεται.

α) Ἡ πλέον πρόσφατη δήλωση στήν ὁποία προέβη τὸ Ἑνωμένο Βασίλειο, σύμφωνα μὲ τὸ ἀρθρο 5 τοῦ κανονισμοῦ 1408/71, γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ ἀρθροῦ 50, περιλαμβάνει τὴν ἐνδειξὴ «μηδέν» ὑπὸ τὸν τίτλο «ἐλάχιστες παροχές στίς ὁποῖες ἀναφέρεται τὸ ἀρθρο 50 τοῦ κανονισμοῦ» (Οἶ 1977 C 89, σ. 2). Ἡ δήλωση αὕτη εἶναι πανομοιότυπη μὲ τὴν δήλωση τεσσάρων ἄλλων Κρατῶν μελῶν (Δανίας, Ἰρλανδίας, Ὁμοσπονδιακῆς Δημοκρατίας τῆς Γερμανίας καὶ Κάτω Χωρῶν), ἐνῶ οἱ δηλώσεις τοῦ Βελγίου, τῆς Γαλλίας, τῆς Ἰταλίας καὶ τοῦ Λουξεμβούργου περιέχουν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον λεπτομερεῖς ἀναφορὲς στήν ἐθνικὴ νομοθεσία (Οἶ 1980 C 139, σ. 1)· τέτοια εἶναι ἐπίσης καὶ ἡ περίπτωσις τῆς Ἑλλάδος (ΕΕ 1981 C 143, σ. 1).

6) Σύμφωνα μὲ τὴν ἀπόφαση Torri, τὸ ἀρθρο 50 τοῦ κανονισμοῦ 1408/71 ἐφαρμόζεται μόνον στήν περίπτωσιν ὅπου ἡ νομοθεσία Κράτους μέλους, στό ἔδαφος τοῦ ὁποῖου κατοικεῖ ὁ ἐργαζόμενος, ἀναγνωρίζει ἐλαχίστη σύνταξη· ἀπὸ τὴν ἀπόφασιν αὕτη προκύπτει ἐπίσης ὅτι τὸ ἀρθρο 50 ἀναφέρεται στίς περιπτώσεις ὅπου ἡ σταδιοδρομία τοῦ ἐργαζομένου, δάσει τῶν νομοθεσιῶν τῶν κρατῶν στίς ὁποῖες ὑπῆρχη, ὑπῆρξαν σχετικὰ βραχεῖες, ὥστε τὸ συνολικὸ ποσὸ τῶν παροχῶν πού ὀφείλονται ἀπὸ τὰ κράτη αὐτὰ δέν καλύπτει ἓνα εὐλόγον διοικητικὸ ἐπίπεδο, πρὸς θεραπεία δὲ τῆς καταστάσεως αὐτῆς, τὸ ἀρθρο 50 ὁρίζει ὅτι, ὅταν ἡ νομοθεσία τοῦ κράτους κατοικίας προβλέπει ἐλαχίστην παροχὴν, ἡ ὀφειλομένη ἀπὸ τὸ κράτος αὐτὸ παροχὴ αὐξάνεται. Τὸ Δικαστήριον ἀνεφῆρθη ἐπίσης στό «περιορισμένον ἀντικείμενον» τοῦ ἀρθροῦ 50.

γ) Σύμφωνα μὲ τὴν ἐπικεφαλίδαν του, τὸ ἀρθρο 50 ἀφορᾷ τὴν χορήγησιν συμπληρωματος στήν περίπτωσιν ὅπου, ἀκόμα καὶ μετὰ τὴν πρόσθεσιν τῶν παροχῶν πού ὀφεί-

λονται δάσει των νομοθεσιών των Κρατών μελών για τα όποια πρόκειται, δεν επιτυγχάνεται το κατώτατο όριο που προβλέπεται από την νομοθεσία συγκεκριμένου Κράτους μέλους. Η «ελάχιστη παροχή» ορίζεται στην πρώτη φράση του άρθρου 50: δεν δύναται να είναι κατώτερη από εκείνη που «καθορίζεται» από την νομοθεσία συγκεκριμένου Κράτους μέλους, για «περίοδο ασφάλισης ή κατοικίας ίση με το σύνολο των περιόδων που ελήφθησαν υπ' όψη για την έκκαθάρση, σύμφωνα με τις διατάξεις των προηγούμενων άρθρων», δηλαδή, εν προκειμένω, των περιόδων που συνεπληρώθησαν στην Ίρλανδία και στο Ήνωμένο Βασίλειο· με άλλα λόγια, την δάση της ενδεχομένης καταβολής συμπληρώματος αποτελεί το ποσό — ελάχιστο — που καθορίζει η νομοθεσία Κράτους μέλους, το οποίο ποσό είναι καταβλητέο υπό την προϋπόθεση ότι έχει συμπληρωθεί συγκεκριμένη περίοδος ασφάλισης ή κατοικίας.

δ) Έν ὄψει των προβλεπομένων στο άρθρο 5 του κανονισμού 1408/71 δηλώσεων των νέων Κρατών μελών, το Ήνωμένο Βασίλειο ἐδήλωσε (ΟJ 1973 C 43, σ. 7), ὅσον ἀφορᾷ τίς ἐλάχιστες παροχές στίς ὁποῖες ἀναφέρεται τό ἀρθρο 50 τοῦ κανονισμοῦ, ὅτι «τά ποσά τοῦ ἐνιαίου συντελεστοῦ τῆς συντάξεως ἐν γένει ἢ τῆς συντάξεως γήρατος καί τῶν παροχῶν ἐπιζώντος ἐξαρτῶνται ἀπό τόν ἐτήσιο μέσο ὁρο τῶν εἰσφορῶν πού κατεβλήθησαν ἢ ἐπιστῶθησαν κατά τήν διάρκεια τῆς περιόδου ἀσφαλίσεως, καθορίζονται δέ στούς κανονισμούς πού ἔχουν ἐκδοθεῖ» δυνάμει ἰδίως τοῦ National Insurance Act 1965 (νόμος περί κρατικῆς ἀσφαλίσεως 1965) τῆς 5ης Αὐγούστου 1965. Ἐκείνη τήν ἐποχή οἱ βρετανικῆς ἀρχές εἶχαν ἐρμηνεύσει τήν δήλωση αὐτή ὑπό τήν ἐννοια: ἂν τό συνολικό ποσό εἶναι μικρότερο τοῦ ποσοῦ πού ἔπρεπε νά καταβληθεῖ, ἂν ὅλες οἱ περίοδοι ἀσφαλίσεως τοῦ ἐνδιαφερομένου εἶχαν συμπληρωθεῖ στό Κράτος μέλος τῆς Κοινότητος, ὅπου αὐτός κατοικεῖ μονίμως, τό κράτος αὐτό τοῦ καταβάλλει

συμπλήρωμα ἴσο μέ τήν διαφορά μεταξύ τῶν δύο αὐτῶν ποσῶν.

ε) Πάντως, ἡ δήλωση αὐτή ἐτροποποιήθη τό 1977 (ΟJ C 39, σ. 1) καί ἀντικατεστάθη μέ τήν ἐνδειξη «μηδέν».

Στό σημεῖο αὐτό, πρέπει νά ληφθοῦν ὑπ' ὄψη οἱ ἀκόλουθες παρατηρήσεις.

Σύμφωνα μέ τό ἀρθρο 5 τοῦ κανονισμοῦ 1408/71, τό ὁποῖο φέρει ἐπικεφαλίδα «δηλώσεις τῶν Κρατῶν μελῶν περί τοῦ πεδίου ἐφαρμογῆς τοῦ παρόντος κανονισμοῦ», τά Κράτη μέλη ὀφείλουν νά ἀναφέρουν τίς ἐλάχιστες παροχές, ἂν ὑπάρχουν, στίς ὁποῖες ἀναφέρεται τό ἀρθρο 50· οἱ δηλώσεις αὐτές, ἔπρεπε ὄχι μόνο νά κοινοποιηθοῦν σύμφωνα μέ τό ἀρθρο 96, ἀλλά καί νά δημοσιευθοῦν στήν Ἐπίσημη Ἑφημερίδα. Ἡ δήλωση, ὅμως, τοῦ Ἑνωμένου Βασιλείου ἀναφέρει σαφῶς «μηδέν».

Τό ἀρθρο 50 ἐν πάση περιπτώσει δέν ἐπιδέχεται τήν ἀντλήση πλεονεκτήματος ἀπό ἕνα ἐθνικό σύστημα κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως, γιά τόν καθορισμό ἐλαχίστης συντάξεως καί, συνεπῶς, τήν χορήγηση αὐξημένης παροχῆς, ὡς ἐάν οἱ διάφορες περίοδοι εἶχαν ὅλες συμπληρωθεῖ στό οἶκο Κράτος μέλος. Τό ἀρθρο 50 ἀφορᾷ τήν καταβολή τῆς ἐλαχίστης παροχῆς, ἐξαρτωμένης ἀπό τήν περίοδο ἀσφαλίσεως ἢ διαμονῆς, στήν περίπτωση ὅπου αὐτή καθορίζεται ἀπό τήν νομοθεσία αὐτοῦ τοῦ Κράτους μέλους καί ὅπου ἡ καταβολή αὐτή δέν δύναται νά γίνει, ἀκόμα καί ἂν ληφθοῦν ὑπ' ὄψη οἱ περίοδοι ἀσφαλίσεως πού ἔχουν συμπληρωθεῖ σέ Κράτος μέλος (ἢ σέ Κράτη μέλη), διαφορετικά ἀπό τό Κράτος μέλος κατοικίας.

Ἀπό τήν ἐξέταση τῶν δηλώσεων τῶν ἄλλων Κρατῶν μελῶν προκύπτει ὅτι οἱ ἐλάχιστες παροχές, στίς ὁποῖες ἀναφέρεται τό ἀρθρο 50, ἔχουν ὡς σκοπό νά ἐξασφαλί-

ζουν, σέ εθνικό επίπεδο, ένα συγκεκριμένο κατώτατο επίπεδο ζωής. Λογικώς, τό άρθρο 50 δέν είναι δυνατόν νά έχει άλλο σκοπό παρά νά επιτρέπει στον εργαζόμενο νά λαμβάνει, εν πάση περιπτώσει, την ελάχιστη παροχή που καθορίζεται σέ συγκεκριμένο Κράτος μέλος, γιά συγκεκριμένη περίοδο ασφάλισεως ή κατοικίας υπό την προϋπόθεση ότι υπάρχει τέτοια ελάχιστη παροχή.

ζ) Στά έρωτήματα που υπεδείχθησαν πρέπει νά δοθεί ή ακόλουθη απάντηση:

Όπως έκρινε τό Δικαστήριο στην υπόθεση 64/77 Torri, τό άρθρο 50 του κανονισμού 1408/71 δέν δύναται νά έχει εφαρμογή μόνο στην περίπτωση όπου ή νομοθεσία του Κράτους μέλους, στό έδαφος του οποίου κατοικεί ο εργαζόμενος, προβλέπει ελάχιστη παροχή.

III — Προφορική διαδικασία

Ό Insurance Officer, Norman Ivor Browning, προσφεύγων στην κυρία δίκη, εκπροσωπούμενος από τον Latham· ο Robert Stanley, καθ' ού στην κυρία δίκη, εκπροσωπούμενος από τον Louis Blom Cooper, Q. C., του Middle Temple· και ή Έπιτροπή εκπροσωπούμένη από τον John Forman, ανέπτυξαν τίς προφορικές τους παρατηρήσεις και άπήντησαν σέ έρωτήσεις του Δικαστηρίου κατά την συνεδρίαση της 15ης Οκτωβρίου 1981.

Ό γενικός εισαγγελεύς ανέπτυξε τίς προτάσεις του κατά την συνεδρίαση της 19ης Νοεμβρίου 1981.

Σκεπτικό

1 Μέ διάταξη της 18ης Δεκεμβρίου 1980, που περιήλθε στό Δικαστήριο την 5η Φεβρουαρίου 1981, τό High Court of Justice, Queen's Bench Division, Divisional Court του Λονδίνου, υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της συνθήκης ΕΟΚ, δύο προδικαστικά έρωτήματα όσον αφορά την έρμηνεία του άρθρου 50 του κανονισμού 1408/71 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισεως στους μισθωτούς εργαζόμενους, (ΕΕ. ειδ. έκδ. τόμ. 05/001, σ. 73· κωδικοποιημένο κείμενο: ΟJ 1980 C 138, σ. 1), ειδικότερα δέ ως πρός την έννοια του όρου «έλάχιστη παροχή».

2 Από τον φάκελο της υποθέσεως προκύπτει ότι ο καθ' ού ενώπιον του High Court of Justice, Robert Stanley, Ίρλανδός υπήκοος εγκατεστημένος στό Ένωμένο Βασίλειο, συνεπλήρωσε περιόδους ασφάλισεως αρχικώς στην χώρα καταγωγής του και εν συνεχεία στό Ένωμένο Βασίλειο. Όταν συνεπλήρωσε συντάξιμη ήλικία τό 1973, του έχορηγήθη, μέ απόφαση του Insurance Officer της 27ης Μαρτίου 1973, σύνταξη λόγω άποχωρήσεως από την ύπηρεσία που υπελογίσθη σύμφωνα μέ τίς διατάξεις του άρθρου 46 παράγραφος 1 του κανονισμού 1408/71. Επί πλέον της συντάξεως αυτής, ο Insurance Officer του άνεγνώρισε

συμπλήρωμα συντάξεως, σύμφωνα με τό άρθρο 50 του ίδιου κανονισμού, κατά τό όποιο ό δικαιούχος παροχών δύναται νά λάβει ένδεχομένως, υπό όρισμένες περιστάσεις, συμπλήρωμα συντάξεως ίσο μέ τήν «διαφορά» μεταξύ του συνόλου τών παροχών πού όφείλονται δύναμει του κανονισμού καί του ποσού τής «ελάχιστης παροχής».

- 3 'Ο Insurance Officer έθεώρησε ως «ελάχιστη παροχή» τήν παροχή πού όφείλεται δύναμει τής νομοθεσίας του 'Ηνωμένου Βασιλείου καί ως «διαφορά», υπό τήν έννοια του άρθρου 50, τήν διαφορά μεταξύ τής παροχής αυτής καί τής συντάξεως, ή όποία θά όφείλετο άν όλες οι περίοδοι ασφαλίσσεως είχαν συμπληρωθεί στό 'Ηνωμένο Βασίλειο. Έχορήγησε, έπομένως, σύνταξη ίση μέ τό «θεωρητικό ποσό» πού όρίζει τό άρθρο 46 παράγραφος 2 στοιχείο α του κανονισμού. 'Η άπόφαση αυτή έστηρίχθη στό γεγονός ότι τήν έποχή εκείνη ή κυβέρνηση του 'Ηνωμένου Βασιλείου είχε δηλώσει, δύναμει τών άρθρων 5 καί 50 του κανονισμού 1408/71, ως «ελάχιστες παροχές πού αναφέρονται στό άρθρο 50 του κανονισμού», όρισμένες παροχές όφειλόμενες, ιδίως, δύναμει του National Insurance Act 1965, όπως έτροποποιήθη έν συνέχεια (ΟJ 1973 C 43, σ. 7 II).
- 4 'Η δήλωση αυτή, ή όποία ενημερώθη τό 1975 (ΟJ C 245, σ. 2 II), άντικατεστάθη άργότερα άπό δήλωση δημοσιευθείσα στην έπίσημη έφημερίδα τής 14ης 'Απριλίου 1977 C 89, σ. 2, ή όποία έχει ως έξης: «ελάχιστη παροχή πού αναφέρεται στό άρθρο 50 του κανονισμού: *Μηδέν*». Λίγο πριν τήν δημοσίευση τής δηλώσεως αυτής, δηλαδή τήν 27η 'Ιανουαρίου 1977, ό Insurance Officer έλαβε άπόφαση, τροποποιητική τής προηγούμενης του άποφάσεως, αφαιρώντας άπό τόν Stanley, άπό 6ης 'Ιανουαρίου 1977, τό πλεονέκτημα πού του είχε χορηγηθεί προηγούμενως δάσει του άρθρου 50 του κανονισμού.
- 5 'Ο Stanley ήσκησε κατά τής άποφάσεως αυτής ένσταση ένώπιον τής άρμοδίας τοπικής έπιτροπής, ή όποία άπερρίφθη. Κατά τής τελευταίας άποφάσεως ήσκησε έφεση ένώπιον του Social Security Commissioner, πρώην National Insurance Commissioner, ό όποιος τήν 13η Σεπτεμβρίου 1979 έκρινε ότι ή άρχική άπόφαση του Insurance Officer έπρεπε νά διατηρηθεί καί ότι δέν ύπήρχε λόγος τροποποιήσεώς της.
- 6 'Από τήν αίτιολογία τής άποφάσεως αυτής προκύπτει ότι ό Social Security Commissioner έθεώρησε ότι ως «ελάχιστη παροχή», κατά τήν έννοια του άρθρου 50 του κανονισμού 1408/71, πρέπει νά νοηθεί τό κατώτατο ποσό πού όφείλεται

δυνάμει του βρετανικού νόμου για τό σύνολο των ληπτέων υπ' όψη περιόδων ασφαλίσσεως. Ή κατ' άποκοπή σύνταξη, πού υπολογίζεται βάσει των κατ' αυτόν τόν τρόπο προσδιοριζομένων περιόδων ασφαλίσσεως, άποτελεί, κατά τόν Commissioner, τήν ελαχίστη παροχή πού καθορίζει ή βρετανική νομοθεσία. Τό γεγονός ότι τό ποσό αυτό συμπίπτει μέ τό «θεωρητικό ποσό» πού αναφέρεται στό άρθρο 46 παράγραφος 2 στοιχείο α του κανονισμού άποτελεί, κατά τόν Commissioner, μιά άπλή σύμπτωση. Κατά τήν γνώμη του, ή έρμηνεία αυτή είναι σύμφωνη μέ τό άρθρο 50 του κανονισμού καί δέν θίγεται από τήν άπόφαση του Δικαστηρίου της 30ης Νοεμβρίου 1977 (υπόθεση Torri 64/77, ECR. σ. 2299), πού έπεκαλέσθη ενώπιόν του ό Insurance Officer.

7 'Ο Insurance Officer ήσκησε έφεση κατά της άποφάσεως αυτής ενώπιον του High Court of Justice, Queen's Bench Division, Divisional Court. Αντίθετα πρós τήν γνώμη του National Insurance Commissioner, ή γνώμη του, στηριζομένη στην δήλωση στην όποία προέδρη τό 1977 ή κυβέρνηση του Ήνωμένου Βασιλείου, είναι ότι ή βρετανική νομοθεσία, στην πραγματικότητα, δέν περιλαμβάνει καμία «ελαχίστη παροχή» κατά τήν έννοια του άρθρου 50 του κανονισμού.

8 Για νά άποσαφηνίσει αυτήν άκριβώς τήν έννοια, τό High Court of Justice υπέβαλε στό Δικαστήριο δύο έρωτήματα πού έχουν ως εξής:

«1) Ύπάρχει ελαχίστη παροχή κατά τήν έννοια του άρθρου 50 του κανονισμού του Συμβουλίου (ΕΟΚ) 1408/81 στην περίπτωση πού ή νομοθεσία ενός Κράτους μέλους έξαρτά τό δικαίωμα πρós κατ' άποκοπή παροχή, λόγω άποχωρήσεως από τήν ύπηρεσία, από τόν έτήσιο μέσο όρο των έβδομαδιαίων κατ' άποκοπή εισφορών, — μέσος όρος πού είναι τουλάχιστον 50 — πού έχουν καταβληθεί ή πιστωθεί υπέρ του αίτούντος, κατά τήν περίοδο από τήν έναρξη της ασφαλίσσεως του μέχρι τήν συμπλήρωση ήλικίας συνταξιοδοτήσεως καί, άν ή προϋπόθεση αυτή δέν πληροϋται, ό έτήσιος όμως μέσος όρος δέν είναι μικρότερος από 13, προβλέπει μειωμένο ποσό παροχής λόγω άποχωρήσεως, πού καθορίζεται άποκλειστικά έν αναφορά πρós τόν μέσο όρο των εισφορών του αίτούντος για τήν περίοδο αυτή;

2) Άν ή άπάντηση στό έρώτημα 1 είναι καταφατική, άποτελεί «ελαχίστη παροχή»:

α) τό κατώτατο ποσό παροχής, πού δύναται νά καταβληθεί στον ασφαλισμένο, κατά τήν νομοθεσία του έν λόγω κράτους, όταν δηλ. ό μέσος όρος εισφορών είναι 13·

β) τό ποσό πού θά κατεβάλετο στον αίτούντα, κατά τήν νομοθεσία του έν λόγω κράτους, άν ληφθούν υπ' όψη όλες οι ασφαλιστικές περίοδοι πού

συνεπληρώθησαν κατά τις νομοθεσίες όλων των Κρατών μελών στίς
 όποιες έχει ύπαχθει αυτός, ή

γ) κάποιο άλλο (καί αν ναί, ποιό) ποσό;»

- 9 Για να δοθεί απάντηση στα έρωτήματα αυτά, πρέπει, εν πρώτοις, να υπο-
 μνησθούν ή έπικεφαλίδα καί τό περιεχόμενο του άρθρου 50 του κανονισμού
 1408/71:

«Χορήγηση συμπληρώματος όταν τό ποσό των παροχών πού όφείλονται κατά
 τίς νομοθεσίες των διαφόρων Κρατών μελών δέν φθάνει τό κατώτατο όριο πού
 προβλέπει ή νομοθεσία του κράτους στό έδαφος του όποιου κατοικεί ό δικαι-
 ουχος.

Ό δικαιούχος παροχών, επί του όποιου εφαρμόζεται τό παρόν κεφάλαιο, δέν
 δύναται, να εισπράξει στό κράτος στό όποίο κατοικεί καί κατά την νομοθεσία
 του όποιου του όφείλεται παροχή, ποσό παροχών μικρότερο από την έλαχίστη
 παροχή πού όρίζεται από την εν λόγω νομοθεσία για περίοδο ασφαλίσσεως ίση
 μέ τό σύνολο των περιόδων πού έλήφθησαν υπ' όψη για την έκκαθάριση
 σύμφωνα μέ τίς διατάξεις των προηγουμένων άρθρων. Ό άρμόδιος φορέας του
 κράτους αυτού του καταβάλλει, ένδεχομένως, καθ' όλη την διάρκεια κατοικίας
 στό έδαφος του κράτους αυτού, συμπλήρωμα ίσο μέ την διαφορά μεταξύ του
 ποσού των παροχών πού όφείλονται δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου καί του
 ποσού της έλαχίστης παροχής.»

- 10 'Από την διατύπωση της διατάξεως αυτής προκύπτει ότι «ή έλαχίστη παροχή»,
 πού αναφέρεται σ' αυτό τό άρθρο, όρίζεται προεχόντως όχι βάσει των έννοιών
 πού χρησιμοποιεί ό ίδιος ό κανονισμός, αλλά εν αναφορά προς τίς έλάχιστες
 παροχές πού καθορίζουν οι νομοθεσίες των διαφόρων Κρατών μελών. 'Η εξέ-
 ταση των δηλώσεων πού έχουν κάμει επ' αυτού τά Κράτη μέλη, δυνάμει του
 άρθρου 5 του κανονισμού, αποκαλύπτει ότι οι νομοθεσίες μερικών μόνον
 Κρατών μελών προβλέπουν «έλάχιστες παροχές» κατά την έννοια του άρθρου
 50. Δεδομένου ότι τό ζήτημα της υπάρξεως τέτοιων παροχών στην νομοθεσία
 του 'Ηνωμένου Βασιλείου άμφισβητείται, πρέπει να εξετασθεί ή φύση των
 παροχών αυτών στίς έθνικές εκείνες νομοθεσίες, στίς όποιες ή υπαρχή τους δέν
 άμφισβητείται.
- 11 'Από τά στοιχεία πού υπάρχουν στό φάκελο της υποθέσεως καί από εκείνα πού
 παρέσχε ή 'Επιτροπή κατά την πορεία της διαδικασίας προκύπτει ότι οι σχετικές

διατάξεις των Κρατών μελών που προβλέπουν «ελάχιστες παροχές», κατά την έννοια του άρθρου 50, αποδίδουν, υπό διάφορες μορφές, να εξασφαλίζουν στους δικαιούχους συντάξεων λόγω αποχωρήσεως από την υπηρεσία ένα ελάχιστο όριο εισοδήματος, που υπερβαίνει το ποσό που θα έδικαιούντο κανονικώς βάσει των περιόδων ασφαλίσεως που έχουν συμπληρώσει και των εισφορών που έχουν καταβάλει. Μέ τις διατάξεις αυτές επιδιώκεται γενικώς η εξασφάλιση στους δικαιούχους ενός ελαχίστου εισοδήματος.

- 12 Σ' αυτόν ακριβώς τόν αντικειμενικό σκοπό ανέφερθη τό Δικαστήριο στην παρατεθείσα απόφασή του τής 30ής Νοεμβρίου 1977, όπου στην σκέψη 9 αναφέρεται ότι «τό άρθρο 30 καλύπτει τις περιπτώσεις όπου οι περίοδοι απασχολήσεως του εργαζομένου, βάσει των νομοθεσιών των κρατών στις οποίες υπήγετο, υπήρξαν σχετικώς θραχείς, μέ αποτέλεσμα τό συνολικό ποσό των παροχών που όφείλονται από τά κράτη αυτά δέν παρέχει ένα εύλογο επίπεδο διαβιώσεως».
- 13 'Η άποψη αυτή δύναται νά συναχθεί από την ίδια την διατύπωση του άρθρου 50, του όποιου ή έπικεφαλίδα και τό περιεχόμενο αναφέρονται στην χορήγηση «συμπληρώματος» εννοώντας συμπληρωματική παροχή που υπερβαίνει τό ελάχιστο όριο, τό όποιο όφείλεται κατ' έφαρμογή των συνήθων κανόνων μιάς συγκεκριμένης έθνικης νομοθεσίας. 'Η ίδια άποψη δύναται επίσης νά συναχθεί από τό δεύτερο έδάφιο του άρθρου 50, κατά τό όποιο ό δικαιούχος παροχών, επί του όποιου εφαρμόζεται ό κανονισμός, δικαιούται καταβολής τής «διαφοράς» μεταξύ του συνόλου των παροχών που όφείλονται δυνάμει του κανονισμού, δηλαδή του ποσού που προκύπτει από την κανονική έφαρμογή των κανόνων περί του συνυπολογισμού και αναλογικού έπιμερισμού, που προβλέπονται στό άρθρο 46 και τής ελάχιστης παροχής που εξασφαλίζει ή νομοθεσία του κράτους τής κατοικίας. Αυτός ό τρόπος ύπολογισμού σημαίνει ότι πρόκειται περί ενός ελαχίστου όριου που προκύπτει από μία ειδική εξασφάλιση που έθεσπίσθη από την έθνική νομοθεσία και όχι γιά ελάχιστο όριο παροχών, που δύναται νά προκύψει από την συνήθη λειτουργία των κανόνων περί προσδιορισμού των δικαιωμάτων συντάξεως αποχωρήσεως από την υπηρεσία βάσει των περιόδων ασφαλίσεως που έχουν συμπληρωθεί και των εισφορών που έχουν καταβληθεί.
- 14 'Από τίς σκέψεις αυτές προκύπτει ότι οι ελάχιστες παροχές που αναφέρονται στό άρθρο 50 διακρίνονται από τό «θεωρητικό ποσό», που αναφέρεται στό άρθρο 46, παράγραφος 2, στοιχείο α, τό όποιο δέν αντιπροσωπεύει ποσό του όποιου εξασφαλίζεται ή πραγματική καταβολή, άλλ' αποτελεί την δάση του ύπολογισμού που χρησιμοποιείται κατά την έφαρμογή των κανόνων περί συνυπολογισμού και αναλογικού έπιμερισμού.

- 15 Ἐπομένως, στό ἐρώτημα πού ὑπεβλήθη προσήκει ἡ ἀπάντηση ὅτι τό ἄρθρο 50 τοῦ κανονισμοῦ 1408/71 πρέπει νά ἐρμηνεύεται ὑπό τήν ἔννοια ὅτι δέν ὑπάρχει «ἐλάχιστη παροχή», παρά μόνο ἂν ἡ νομοθεσία τοῦ κράτους τῆς κατοικίας προβλέπει εἰδική ἐξασφάλιση, συνισταμένη στό νά ἐξασφαλίζει στούς δικαιούχους παροχῶν κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως ἕνα ἐλάχιστο εἰσόδημα, ὑπερβαῖνον τό ἐπίπεδο τῶν παροχῶν, τίς ὁποῖες θά ἠδύνατο νά ἀπαιτήσουν δάσει μόνον τῶν περιόδων ἀσφαλίσεως καί τῶν εἰσφορῶν τους.
- 16 Ἐν ὄψει τῶν ἀνωτέρω, τό δεύτερο ἐρώτημα πού ὑπέβαλε τό ἐθνικό δικαστήριο καθίσταται ἄνευ ἀντικειμένου.

Ἐπί τῶν δικαστικῶν ἐξόδων

- 17 Τά ἔξοδα στά ὁποῖα ὑπεβλήθη ἡ Ἐπιτροπή τῶν Εὐρωπαϊκῶν Κοινοτήτων, ἡ ὁποία κατέθεσε παρατηρήσεις στό Δικαστήριο, δέν ἀποδίδονται. Δεδομένου ὅτι ἡ παρούσα διαδικασία ἔχει ὡς πρός τοὺς διαδίκους τῆς κυρίας δίκης τόν χαρακτήρα παρεπίπτοντος, πού ἀνέκυψε ἐνώπιον τοῦ ἐθνικοῦ δικαστηρίου, σ' αὐτό ἐναπόκειται νά ἀποφασίσει γιά τὰ δικαστικά ἔξοδα.

Διά ταῦτα

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα)

κρίνον ἐπί τῶν ἐρωτημάτων πού τοῦ ὑπέβαλε, μέ διάταξη τῆς 18ης Δεκεμβρίου 1980, τό High Court of Justice, Queen's Bench Division, Divisional Court, ἀποφαινεται:

Τό ἄρθρο 50 τοῦ κανονισμοῦ 1408/71 τοῦ Συμβουλίου, τῆς 14ης Ἰουνίου 1971, περί ἐφαρμογῆς τῶν συστημάτων κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως στοὺς μισθωτοὺς καί στίς οἰκογενεῖς τους, πού διακινοῦνται ἐντός τῆς Κοινότητος, πρέπει νά ἐρμηνεύεται ὑπό τήν ἔννοια ὅτι δέν ὑπάρχει «ἐλάχιστη παροχή», παρά μόνο ἂν ἡ νομοθεσία τοῦ κράτους τῆς κατοικίας προβλέπει

ειδική εξασφάλιση, συνισταμένη στό να εξασφαλίζει στους δικαιούχους παροχών κοινωνικής ασφάλισεως ένα ελάχιστο εισόδημα, υπερβαίνον τό επίπεδο των παροχών τίς όποιες θά ήδύναντο να άπαιτήσουν δάσει μόνον των περιόδων ασφάλισεως καί των εισφορών τους.

Due

Pescatore

Χλωρός

Έδημοσιεύθη σέ δημοσία συνεδρίαση στό Λουξεμβούργο τήν 17η Δεκεμβρίου 1981.

Ό γραμματεύς

Ό πρόεδρος του δευτέρου τμήματος

A. Van Houtte

O. Due

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΩΣ
SIR GORDON SLYNN
ΠΟΥ ΑΝΕΠΤΥΧΘΗΣΑΝ ΣΤΙΣ 19 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1981 ¹

*Κύριε πρόεδρε,
κύριοι δικαστές,*

Ό Robert Stanley είναι Ιρλανδός υπήκοος καί κάτοικος Ένωμένου Βασιλείου. Έγεννήθη στίς 8 Μαΐου 1908 καί από τόν Σεπτέμβριο 1935 μέχρι τόν Ιανουάριο 1955 ειργάσθη στήν Ιρλανδία, υπαγόμενος στό τότε ισχύσαν έθνικό σύστημα ασφάλισεως μισθωτών εργαζομένων. Έν συνεχεία μετέβη στό Ένωμένο Βασίλειο, όπου ειργάσθη επί δεκαεπτά περαιτέρω έτη, υπαγόμενος στίς σχετικές έθνικές διατάξεις περί ασφάλισεως. Στίς 8 Μαΐου 1973, συμπλήρωσε συντάξιμη ήλικία καί εξήτησε σύνταξη λόγω άποχωρήσεως από τό Department of Health and Social Security, πού είναι ό αρμόδιος φορέύς στό Ένωμένο Βασίλειο. Ό Insurance Officer υπελόγισε τό

συνταξιοδοτικό του δικαίωμα εφαρμόζοντας τό άρθρο 46 του κανονισμού 1408/71 (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/001, σ. 73) καί του έχορήγησε τό κατά τό άρθρο 46 παράγραφος 1 όφειλόμενο ποσό, διότι ήταν υψηλότερο του κατά τό άρθρο 46 παράγραφος 2 υπολογιζομένου. Στόν Stanley έχορηγήθη επίσης παροχή λόγω άποχωρήσεως δυνάμει του άρθρου 36 του National Insurance Act 1965, καθώς καί συμπλήρωμα συντάξεως ίσο μέ τήν διαφορά μεταξύ του συνολικού ποσού των συντάξεων των όποιων έδικαιούτο κατά τήν άγγλική καί τήν ιρλανδική νομοθεσία καί του κατ' άποκοπήν ποσού τής συντάξεως ή όποία θά κατεβάλλετο κατά τήν άγγλική νομοθεσία, άν όλες οι περίοδοι ασφάλισεως του είχαν συμπληρωθεί στό Ένωμένο Βασίλειο. Τό συμπλήρωμα αυτό έχορηγήθη κατ' εφαρ-

1 — Μετάφραση από τά άγγλικά.